

Meghalt Vető József

A Népszabadság szerkesztősége, az Új Tükör szerkesztősége, a MUOSZ mély fájdalommal és megrendüléssel tudatja, hogy Vető József, a Népszabadság szerkesztő bizottságának volt tagja, a Tükör nyugalmazott főszerkesztője, Rózsa Ferenc-díjas újságíró életének 68. évében szívroham következtében elhunyt.

Kétszáz éves a statisztika egyetemi oktatása

Ünnepi üléssel és tudományos tanácskozással emlékeztek az egyetemi és tudományos szakmai közélet a magyar statisztikai felsőoktatás bevezetésének 200. évfordulójára: 1777-ben az egyetem Budára költözésével nyílt meg az első hazai

statisztikai tanszék. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem aulájában kedden, az évforduló alkalmából ünnepi ülést tartottak.

Az egyetem aulájában az ünnepi üléshez kapcsolódóan könyvkiállítás nyílt.

Osztályzatuk: kiváló

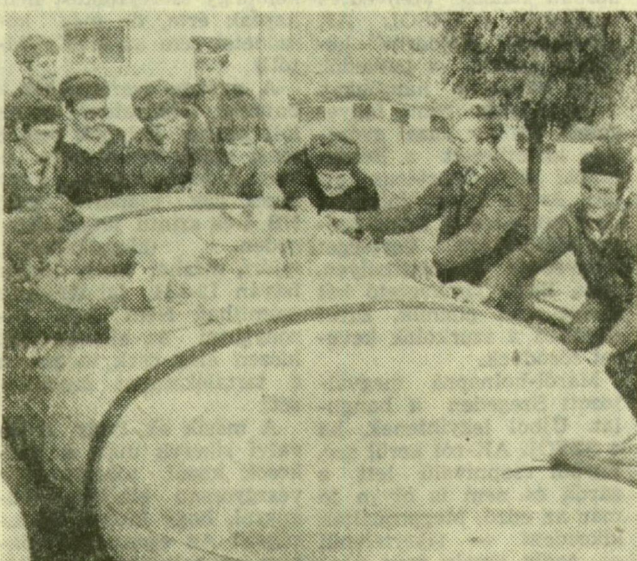
Katonák segítségével a mezőgazdaságnak

Kezdték izgalmassá lenni a dolog. A vásárhelyi tangazdaságba vezényelt tíz Cs-344-es terepjáró legényességét úgy fogadták, mintha otthon lettek volna a lakatnyában. Vagyis: semmi ünneplés. Sőt, amikor Kertész őrmester sorakozót vezényelt, szinte feltűnő volt. Rádásul kiderült, hogy a gazdaság hibridüzemének kapacitása óriási, hiszen majd duplájára növelték s az ott dolgozók kezdetben úgy néztek a maroknyi katonára csoportra, mintha sajnálták volna őket: „Szegény fiúk! Mit ér itt ennyi segítség? Hiszen annyi a kukorica, hogy szinte nem győzzük hordani.”

A gazdaság vezetői bizakodtak. De azért ösztönző prémiumot kínáltak: — Naponta 25 forint plusz jár a katonának, ha az előírtnál többet szállít be: Barattyosról 150 mázsa, a közelebbi Kutasi útról 180 mázsa a norma.

— En bízom a fiúkban — nyugtatta magát Kertész őrmester, majd nyugodtan ismertette az alakulati pártvb felhívását: versenyezzünk a népgazdasági munkában a november 7-i, forradalmi évforduló jegyében; tartuk szem előtt a XI. pártkongresszus határozatát, hogy a gazdasági munkában részt venni fontos katonafeladat.

Nem múlt el sok nap. Kiderült, hogy az üzem nem akármilyen segítséget ka-

Katonák és civilek közös erővel emelik le a gépkocsiról a frissen érkezett óriás terepjárókat Pusztamérgesen

pott. Figyeljük csak a normát, a barattyosít: napi 150 mázsa? Teljesítik talán ezek a fiúk?

Kertész őrmester menetleveleket mutat:

— *Laczi György tizedes 179 mázsa, Székeli Ottó honvéd 175 mázsa, Fejős Péter honvéd 162 mázsa, naponta.*

— *Hogyan?*
Székeli honvéd a szakavatott szállítómunkás nyugalmával felel:

— *Dolgozunk. El lehet végezni, amit itt kell.*

El lehet. A tíz Csepel meggyőzte a hibridüzemet. Megderült, hogy az üzem nem akármilyen segítséget ka-

két vetőgép kényszerpihenőt tartott, megálltak, mert — kis szervezési hiba miatt — nem küldtek nekik vetőmagot.

— Egyikük bejött hozzánk motorral: „Eltársak! Segítsenek! Az idő megy, áll a vetés.” Csak mi voltunk itt néhányan — újságolja Tóth László —, viszont láttuk, hogy fontos az ügy. Vítettünk két szállítómányt a vetőcsoportnak.

A katonaszív parancsolt csupán.

Az állami pincészet pusztamérgesi és balotaszállási központjában is segítettek a katonák. Godó Lajos főtörzs-őrmester húsz katonával érkezett.

— *Mi a feladat?*
— Darálnak, préselnek, szikkasztanak a fiúk.

Hangya János, az állami pincészet két helyi üzemének vezetője egyszerűen hállalkodik, dicséri a fiúkat, akik nélkül nem boldogulnának.

— *Ha ezek a fiúk nem jöttek volna — közli a gazdaságvezető —, akkor nem tudom, mi lenne ennyi megtermelt szőlővel!*

Kiváló osztályzat ez!

S az alakulat, amelynek katonáival találkoztunk, megingen több más mezőgazdasági üzembe küldött segítséget az őszi nagy munkákhoz. A katonák által az elmúlt 2 évben elvégzett munkáról feljegyzették: húszezer munkanap, 40 ezer tonna termés elszállítása.

Kaczúr István

Szovjet íródelegáció érkezett hazánkba

Jevgenyij Vinokurov költőnek és Anatolij Mednyikovnak, a Kézfogás című szovjet-magyar közös kiadású antológia szovjet szerkesztője vezetésével — a Magyar Írók Szövetségének meghívására — öttagú szovjet írószövetségi küldöttség érkezett hazánkba kedden.

A szovjet vendégeket Garrai Gábor, az írószövetség vezetői baráti találkozon fo-

gadták az írószövetség székében. A magyar és a szovjet írók-poéták alkotói eszmecsere, irodalmi este, kerekasztal-beszélgetések közösen emlékeznek majd meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójáról. A szovjet író-költő vendégek találkoznak magyar barátaikkal, s megismerkednek irodalmi és kulturális életünkkel.

Cassius és más semmi?

Egy optimista döntés története

Az évad első kassiushízi bemutatója Shakespeare Julius Caesar-ja volt. Az újonnan Szegedre szerződött Veres István Cassiusként az előadás legjobb színészi teljesítményét nyújtotta. A premier napján beadta a felmondását.

— *Miért?*

— A legtöbb frissen végzett színészre jellemző némi exhibicionizmus. Miután ezt az ember kinövi, rájön, hogy mit jelent valójában: színészként funkcionálni. Számomra: emberebbé tenni és emberebbé lenni. Már korábban nyilvánvalóvá vált, hogy ebben a konstrukcióban — értem általában a magyar színházi világot — nincsenek meg bizonyíthatóan azok a feltételek, melyek között én eleget tehetnék az emberebbé tenni programnak. A nyilvánvaló összefüggés miatt a program másik része sem valósulhat meg; jól érzékelem, hogy mint színész, emberi minőségemben romlottam. Mint-hogy ezt nem engedhetem meg magamnak, úgy döntöttem, én itt, most nem leszek színész.

— *Ez elég határozottan hangzik, de azért megkérdezem: nem valamiféle „erős felindultság állapotában” hozta meg a döntését? Színházi életünkben ugyanis meglehetősen ritka, hogy egy színész az évad közben kívánja elhagyni a társulatát, bár éppen a szegedi színház közelmúltjából vannak már példák... A dolog egzisztenciális szempontból is kockázatosnak tűnik.*

— Persze, de vállalom. Ami a döntésem kellő megfontoltságát illeti... Mondják, vagy nem, de mindenki tudja, érzi, hogy baj van a színházzal. Megint nem egyikről vagy másikról beszélnek, hanem általában a magyar színházról. A legfőbb baj véleményem szerint, és ez a rendezők munkájából következik, hogy ma a színház betegesen társadalomidegen. Nem hordozza a mi világunkat fedő jelenségeket. Ha mégis akadnak rendezők, akikben megvan a szándék, hogy nekünk való, ma igazán élő jelentéseket közvetítsenek, akkor lép fel az előbb emlegetett feltételek közül a másodiknak a hiánya. Ha tudják is, milyen jelentéseket kell közölniük, szakmai analfabétaként állnak a probléma előtt: milyen jelekkel? A dolog ellentétére mondom példát: Peter Brook tudta, mi mindent akar „megjelenteni” a Szentivánéjli álommal. Tulajdonképp mit sem érnek vele, ha nem találta volna meg a legtokéletesebben kifejező jeleket. Én azt valom, legyen a színésznek is mit jelenteni, legyen ideológiai és humanista közlendője, egyéni kivallanivalója. Ha mégis, vagy nem elég határozottan van, még lehet jó színész. Rendezőnél ez megbocsáthatatlan.

— *Mintha azt is mondaná, hogy nincs tehetséges színházi rendezőnk...*

— Azt mondom, hogy az egzisztenciális és presztizs-

harcok ki-, vagy betöltik a magyar színházat. Ahelyett, hogy a világgal vitakoznának, önmaguk milyenségét kutatják és szembenéznek a valós képpel, a színház a színházzal vitakozik. Néhány tehetséges rendező is elfáradt ebben, mintha már nem lennének igazán kíváncsiak a társadalomra, amelyben élnek, élünk. Ebben az a veszélyes, hogy ezáltal úgy tűnik, a társadalom nem kíváncsi magára. Az ellenkezőjét, azt, hogy a valóban fontos társadalmi kérdések felfedezésére, a létező ellentmondások kritikájára erős az igény, bizonyítják a mai költészetben és a zenében. Egyre inkább a képzőművészetben, és még a filmben is jobban, mint a színházban. Az itt kialakult ideológiai és szakmai tunyaságból a társadalom igénye szerinti színház nagyon nehezen indukálható újra.

— *Egyike volt azoknak a tehetséges, fiatal művészeknek, akiket Zsámbéki Gábor rendezői egyénisége „vitt” 1971-ben Kaposvárra. Azt a színházat is beleérti a most lefektet, nem éppen derűs képbe?*

— Nem, a kaposvári színház a társadalmilag-észletileg kívánatos irányba tör. De része a konstrukciónak, a magyar színháznak és ez egy csomó megalkulással, a szükséges feltételek egy részének hiányával jár.

— *A tény, hogy három héttel ezelőtt a Szegedi Nemzeti Színházban adta be a felmondását, arról vall, hogy ezt a színházat nem abba a csoportba sorolja, ahova a kaposvári tartozik, hanem a nagyobb másikba. Akkor miért szerződött ide?*

— Itt kínáltak a legjobb egzisztenciális feltételeket, és

biztam abban, hogy ezekért nem kell számomra már elfogadhatatlan erkölcsi és művészi kompromisszumokat kötni. Sajnos, nincs elég tehetségem hozzá, hogy itt változtassak magamon és a környezetemen, tehát új utat kell keresnem. Ez nem szkeptikus döntés, éppenhogy optimista: hiszek abban, hogy nem szabad megdermeszteni az élet akciórádiuszának határait. Ezért megyek el innen.

— *Jellemezze konkrétan ezt a dermesztő klímát?*

— Minthogy távozóban vagyok, visszatetszést szülhet az őszinteségem is. Aztán: mindössze egyetlen produkcióban vettem részt Szegeden, csak arról beszélhetnék.

— *Kérem, beszéljen arról!*

— Mindenfajta munkának háromféle öröme van: a kifejezés, a magunkból a másoknak adás öröme; a befogadás öröme, az információ, hogy merre tovább, aszerint, ahogy megértettek, vagy ahogy nem; a harmadik a kapcsolatteremtésé, amelyekkel emberebbé válhatok. Ha az embernek már nemcsak az előző kettő nem lehet, hanem ez utóbbi öröm sem az igazi, nagy baj van. Az itteni színházban, amióta itt vagyok, végig éreztem, nagyon rossz a légkör. A produkció, amiben részt vettem, nem járult hozzá ahhoz, hogy a színház a társadalmi igények szerint funkcionálhasson, részt vállaljon a társadalmi önismertetés szükségletének kielégítésében. A fásultság, amelyet az előkészületek közben és az előadások során tapasztaltam a színészek között, méreteiben elképesztő, és talán egyedülálló.

Sulyok Erzsébet

Gépek karbantartása

A népgazdaság ágazatai közül a kohó- és gépiparban működik a legtöbb gép — szám szerint 200 ezer —, ezeknek értéke meghaladja a 40 milliárd forintot. Ilyen óriási értékű berendezés karbantartása, biztonságos üzemeltetése alapvetően be-

folyásolja a termelés gazdaságosságát. Ennek kérdéseiről tanácskoznak a Gépipari Tudományos Egyesület rendezésében kedden megkezdődött nemzetközi karbantartási konferencián Budapesten. (MTI)

Ünnepi tantestületi értekezlet a szegedi zeneiskolában

Fennállásának negyedszázados évfordulójára emlékezett a szegedi Liszt Ferenc zeneiskola tegnapi ünnepi tantestületi értekezletén, az intézet Tábor utcai nagytermében. Az alkalomra eljött Vántus Istvánné, a városi pártbizottság osztályvezető-helyettese és dr. Müller Józsefné, a megyei tanács vb művelődésügyi osztályának vezetője is.

Bányainé dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese arról beszélt, hogy az intézet jubileumán a zeneoktatás reformját is ünnepezzük, Szeged tudott élni az adott lehetőségekkel. A városi tanács elnökhelyettese minisztériumi jutalmakat adott át. A Szocialista kultúráért kitüntetést kapta Stancics Béla, a zeneiskola igazgatója és Máriaöldi Anasztázia nyugalmazott tanár. Kiváló Dolgozó lett Molnár Jánosné gazdasági vezető. Az Oktatásügyi Kiváló Dolgozó: Mocsai Pálné és Szél Pál tanár, miniszteri dicséretben részesült dr. Erdei Péterné igazgatóhelyettes.

A Kulturális Minisztérium üdvözlétét Körber Tivadar-né, a minisztérium főelőadója tolmácsolta az intézet kollektívájának, s az elismerő szavakhoz a minisztérium százezer forintos ajándékát

is elhozta, hangszerek beszerzésére. A társintézmények nevében Weninger Richárd, a zeneművészeti főiskola szegedi tagozatának igazgatója köszöntötte a résztvevőket, Stancics Béla pedig emlékező szavakat mondott a Nagy Októberi Szocialista Forradalomról, annak közelgő jubileuma alkalmából, majd a zeneiskola létrehozásának oktatáspolitikai indítékairól és azokról az eredményekről szólt, melyeket az intézet huszonöt éve során fölmutatott. A zeneiskola igazgatója kiosztotta a városi tanács vb művelődésügyi osztályának jutalmait is.

Pályaválasztás

A pályaválasztási tanácsadó intézetek pedagógus munkatársainak háromnapos országos tanácskozása kezdődött kedden Szekszárdon. Az iskoláknak és az üzemeknek a tanulók pályaválasztását elősegítő együttműködésről tárgyalnak, s előadások hangzanak el a gyermeki személyiség megismeréséről.

Reklámfogások?

Beáll a sorba az is, akinek esze ágában sem volt vásárolni. Az öles betűkkel írt plakátra sincs szükség, a szépen elrendezett, szemet gyönyörködtető, finom ízeket idéző sütemények önmagukért „beszélnek”. Nem csoda hát, hogy a cukrászati bemutató után sem néptelenedik el a Lila Akác presszója. Sőt, egyre többen várakoznak a süteményes tálcák közelében. Figyelik a felszolgálót, amint kisebb-nagyobb csomagokat készít a tortaszettekkel, mignonokkal, desszertekkel.

Szemmel láthatóan untatja a kiszolgálás, szeretné, ha minél előbb elfogyna a portéka. A süteményfogó kanalat félretelve, két kezével markolja meg a habosokat, a krémmel töltött kockákat. Megrökönyödött tekintetek keresztütlésében illesztgeti tenyere élét a tortaszettek közé, akár a kesztyű, úgy tapad tenyerére innen is, onnan is a vajas krém.

A Csongrád megyei Vendéglátó Vállalat az őszi vendéglátó hetek keretében eddig több étel- és süteménybemutatót rendezett. Célja nyilván az, hogy meggyerje a vásárlók tetszését, hogy megismertesse különleges készítményeit. A reklám némi anyagi áldozatot is kíván: az újdonságokból gyakran ingyenes kóstolóra invitálják a vendégeket. Néha mégis visszajára fordul a reklám, ahogyan az a Lila Akác legutóbbi „süteményparádéján” is történt. A vásárlók méltatlankodása arra utalt, nem ártana olykor a kulturált, udvarias kiszolgálásból is bemutatót rendezni. Reklámfogásnak sem lenne rossz.

A blokkot, melyet a kezemben tartok, egy olvasónk küldte, levél kíséretében szerkesztőségünkbe. A számológépe két harisnyanadrág ára, plusz 10 fillér. Sokáig lehetne találgatni, mit adnak a Centrumban 10 fillérért. Hogy olvasónkat megkíméljük a hosszas fejtöréstől, elárulom: barna közértes zacskót. Az áruházban ugyanis ebbe csomagolják a harisnyanadrágokat, az „arcszálás” árát pedig bevasalják a vásárlón.

Valóban filléres dologról van szó, mégis érdemes elgondolkozni rajta. Hogyan lehetséges, hogy ugyanaz az áruház, mely nemrég nagyszabású divatbemutatót rendezett áru népszerűsítésére, most ilyen kicsinyes „gesztussal” lepi meg a vásárlót? Talán a reklámfogásokat értelmezik rosszul? Meglehet, hogy úgy gondolják: „apró” ügyekben nem kifizetődő nagyvonalúnak mutatkozni.

L. Zs.